

Ympäristönsuojelun valvontatiedot 2024 ja valvontaohjelma 2025

Rakennus- ja ympäristölautakunta 01.04.2025 § 42
1417/11.03.00.00/2025

Ympäristönsuojelulain 167 ja 168 §:ien mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä säännöllinen valvonta, laadittava valvontasuunnitelma ja tarkempi valvontaohjelma. Ympäristönsuojelu-asetuksen (713/2014) 5 luvussa säädetään tarkemmin valvonnasta ja seurannasta. Tarkastusmenettelystä säädetään ympäristönsuojelulain 174 §:ssä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaisesti maksun laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta. Mikroyritysten valvonnasta perittävien maksujen on oltava kohtuulliset ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne (YSL 206 §, YSA 36, 37, 38 §:t)

Maksu voidaan periä tarkastuksista, jotka ovat tarpeen YSL 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

Valvonnan tarkoitus

Ympäristönsuojeluun liittyvän valvonnan tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja mahdollisesta pilaantumisesta aiheutuneiden haittojen korjaaminen. Suunnitelmallisen valvonnan kohteina ovat ympäristönsuojelulain nojalla mm. lupa- ja ilmoitusvelvolliset laitokset ja toiminnat. Valvontaan kuuluu myös valvonnan suunnittelua (valvontaohjelman ja -suunnitelman laatimista sekä valvonnan tavoitteiden asettamista), valvonnan järjestämistä ja valvontatavoitteiden toteuttamisen seuraamista.

Säännöllisellä valvonnalla voidaan varmistaa, että:

- luvan saanut toiminta on sellaista kuin lupahakemuksessa on kuvattu
- luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät
- lupamääräyksiä noudatetaan
- toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua haittaa tai seuraamusta.

Valvontasuunnitelma

Valvontasuunnitelma keskittyy ympäristönsuojelulain mukaisten tarkastusten suunnitelmalliseen järjestämiseen. Suunnitelma sisältää lisäksi mm. maa-aineslain, jätelain, vesilain, maastoliikennelain ja ympäristönsuojelulain sekä näiden nojalla annettujen asetusten kautta ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat valvontavelvoitteet. Suunnitelmassa määritetään riskinarviointiin perustuen ympäristönsuojelulain, jätelain, maa-aineslain, vesilain sekä maasto- ja vesiliikennelain mukaisten lupa- ja valvonta-asioiden valvontaluokat, joiden perusteella toimintojen tarkastustiheys määritellään. Suunnitelma ei sisällä esim. lausuntojen antamista, toimenpidepyyntöjä tai kuntalaisten ja yritysten muuta neuvontaa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi Parkanon kaupungin ympäristön valvontasuunnitelman vuosille 2019–2023 kokouksessaan 4.6.2019 §:ssä 6. Suunnitelmaa tarkistettiin 3.11.2020 §:ssä 14 kohteiden tarkastamistiheyden osalta. Valvontasuunnitelma päivitetään tarvittaessa.

Toiminta-alue ja valvonnan resurssit

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta vastaa ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvasta valvonnasta. Parkano on 909 km², josta vesistöjen osuus on 56 km². Parkanossa on 6 123 asukasta (2023).

Toimintojen ympäristöriskin arvioinnissa on huomioitava mm. vesistöt ja pohjavesialueet. Ympäristölupavelvollisista valvottavista kohteista eniten on maa-aineslupia, yhteislupia ja jätteenkäsittelylaitoksia. Parkanossa on 14 pohjavesialuetta. Pohjavesialueille ei sijoitu teollisuutta, mutta mm. maa-ainesten ottamista, asutusta ja ampumaratoja. Parkanossa on myös teollisuutta, johon liittyy ympäristön pilaantumisen riskejä.

Ympäristönsuojelun toiminnasta vastaa yksi viranhaltija, joka käyttää 80 % työajasta Parkanon kaupungin ja 20 % Kihniön kunnan ympäristöasioiden hoitamiseen.

Suunnitelmallisen tarkastuksen tiheydet

Kerran vuodessa tai kahdessa vuodessa tarkastettavat toiminnot:

- maa-ainesluvut
- yhteisluvut
- jätteenkäsittelylaitokset

Kerran kolmessa vuodessa tarkastettavat toiminnot:

- pintakäsittelylaitokset
- betoniasemat ja -tuotetehtaat
- puunjalostus
- naapurussuhdelain nojalla luvan saaneet kohteet
- sahalaitokset

Kerran viidessä vuodessa tarkastettavat toiminnot:

- ampumaradat
- eläinsuojat
- energiantuotantolaitokset
- polttonesteiden jakeluasemat
- vaarallisen jätteen tuottajat

Parkanon alueella valvottavat toiminnot

Ympäristölupa/rekisteröity toiminta:

Jätteenkäsittelylaitokset, 13 kpl
Betoniasema/-tuotetehtas, 1 kpl
Energiantuotantolaitokset, 3 kpl
Maa-ainesluvut, 21 kpl
Pintakäsittelylaitokset, 2 kpl
Polttonesteiden jakeluasemat, 9 kpl
Puunjalostus, 2 kpl
Puutermiinaali, 1 kpl
Yhteisluvut, 17 kpl

Ilmoitusmenettely:

Ampumaradat, 2 kpl
Eläinsuojat, 4 kpl
Sahalaitos, 1 kpl

Jätelain valvonta:

Vaarallisen jätteen tuottajat, 8 kpl

Laskelmissa ei ole mukana kaikkia eläinsuojia, joista osa jää alle ilmoitusvelvollisuuden rajan. Edellä lueteltujen lisäksi on maasto- ja vesiliikennelain mukainen lupa moottorikelkkareitille. Kaikkiaan ympäristönsuojelun valvonnassa on noin 100 kohdetta.

Valvontaohjelma

Valvontasuunnitelman perusteella laaditaan valvontaohjelma, joka on laitosluettelo sisältäen laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä.

Valvonta-ohjelma päivitetään vuosittain mm. lisäämällä uudet kohteet ja poistamalla lopetetut toiminnot. Ohjelman mukaisesta valvonnasta voidaan periä ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaista maksua.

Ympäristönsuojelulain mukaista valvontaohjelmaa laadittaessa ja valvontatoimenpiteitä aikataulutettaessa otetaan huomioon laitoksille aiemmin tehty valvonta. Valvontaohjelman vuosittaisia tarkastuksia määriteltäessä pyritään toimialakohtaisesti priorisoimaan laitokset, joiden viimeisimmästä tarkastuksesta on pisin aika tai joiden riskiluokitus sitä edellyttää.

Valvontaohjelmaan kuuluu tarkastaa myös vuosittain toiminnanharjoittajilta saadut laitosten vuosiraportit sekä mahdolliset muut lupamääräyksissä edellytetyt selvitykset ja seurantatulokset. Tarvittaessa pyydetään lisäselvityksiä. Ympäristölupapäätöksiin kirjattujen tarkkailumääräysten valvonta on tärkeää toiminnan vaikutusten seuraamiseksi. Tarkkailuraportteihin perustuen valvontaviranomainen voi päättää ympäristöluvan tarkkailumääräysten mahdollisesta muuttamisesta.

Valvontaohjelmasta ja edellisen vuoden toteutumasta laaditaan vuosittain yhteenveto, joka viedään rakennus- ja ympäristölautakunnalle tiedoksi. Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana.

Ympäristönsuojelun valvonta 2024–2025

Vuonna 2024 säännöllinen valvonta jatkui valvontaohjelman mukaisesti. Vuorossa olivat pintakäsittelylaitokset, betoniasemat/-tuotetehtaat, jätteidenkäsittelylaitokset ja sahalaitekset. Lisäksi tarkastettiin maa-aines- ja yhteislupia sekä aloitettiin jätevesiselvitykset ns. herkillä alueilla. Vuoden 2024 aikana hallinto-oikeus kumosi rakennus ja ympäristölautakunnan kaksi ampumaradoille ja yhden puuterminalille myöntämää ympäristölupaa. Vuonna 2025 valvontaa toteutetaan valvontaohjelman mukaisesti.

Myös vaarallisten jätteiden tuottajat kuuluvat säännöllisen valvonnan piiriin. Kohteita ei ole selvitetty vielä systemaattisesti. Kohteita käydään läpi satunnaisesti ja muun valvonnan aikana esille tulleissa kohteissa.

Päätös on kaupungin strategian mukainen.

Valmistelija: vs. ympäristötarkastaja Taru Luomajärvi, p. 044 7865 650

Esittelijä	Ympäristötarkastaja Taru Luomajärvi
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta merkitsee ympäristönsuojelun valvontatiedot vuodelta 2024 ja valvontaohjelman vuoden 2025 osalta tiedokseen.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.